

**LIETUVOS RESPUBLIKOS ARCHITEKTŪROS ĮSTATYMO NR. XIII-425 13 IR 14 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO
PROJEKTO (TAIS 26-8107) DERINIMO PAŽYMA**

Suinteresuotos institucijos ir suinteresuoti asmenys, į kurių pastabas ir pasiūlymus neatsižvelgta arba atsižvelgta iš dalies	Suinteresuotų institucijų ir suinteresuotų asmenų pateiktos pastabos ir pasiūlymai, į kuriuos neatsižvelgta arba atsižvelgta iš dalies	Argumentai, kodėl neatsižvelgta arba tik iš dalies atsižvelgta į suinteresuotų institucijų ir suinteresuotų asmenų pateiktas pastabas ir pasiūlymus
Vilniaus miesto savivaldybės administracija (Architektūros skyrius) 2026-06-08 d. raštas Nr. A51-100899/26		
	Projektu siaurinamas architektūrinių, urbanistinių, valstybinių ar viešojo intereso požiūriu reikšmingų objektų, kurių planavimo ar projektavimo atvejais turi būti rengiami architektūriniais konkursai sąrašas, iš sąrašo pašalinant šiuo metu galiojančios redakcijos Lietuvos Respublikos architektūros įstatymo 13 straipsnio 2 dalies 3 ir 5 punktus. Tokiu būdu iš esmės panaikinama pareiga privatiems nekilnojamojo turto vystytojams organizuoti architektūrinius konkursus, neatsižvelgiant į planuojamo objekto urbanistinį ar kitokį reikšmingumą. Paliktas principas, kad tik biudžetinės įstaigos turi prievolę organizuoti architektūrinius konkursus iš esmės yra ydingas, nes objekto reikšmingumą nustato ne pagal jo urbanistinio ar kitokio poveikio kriterijų, o pagal finansavimo šaltinį: privačios ar valstybės lėšos. Nesutinkame su tokių ydingų nuostatų įtvirtinimu įstatyme, kad konkursai tampa privalomi tik biudžetinėms įstaigoms, o privatūs vystytojai atleidžiami nuo konkursų organizavimo, neatsižvelgiant į objekto reikšmingumą. Kaip miesto plėtros procesuose aktyviai dalyvaujanti institucija, praktikoje objektyviai matome, kad privačių vystytojų plėtojami objektai savo mastais, apimtimis, architektūriniu, urbanistiniu poveikiu yra lygiaverčiai ar dažnai reikšmingesni nei viešojo sektoriaus projektai. <...>	Atsižvelgta iš dalies Atsižvelgus į tai, kad konkursų objektai identifikuojami teritorijų planavimo dokumentuose, šis reikalavimas taikomas tiek visiems subjektams, tiek viešojo tiek privataus sektoriaus. Taip pat, įvertinus Kultūros ministerijos pateiktą pastabą projektas papildytas nuostata, kad: 4) statiniai (išskyrus požeminius statinius, kuriuose žmonės negyvena ir nuolat nedirba) miestų ir miestelių senamiesčiuose ar jų istorinėse dalyse, registruotuose Kultūros vertybių registre, ar centrinėse miestų dalyse, kurių atsiradimas darys poveikį miesto ar miestelio istorikai susiklosčiusiai urbanistinei erdvinei struktūrai ir aplinkos formavimui, pagal savivaldybės tarybos sprendimu patvirtintus kriterijus (paskirtį, aukštumą, plotą, tūrį, kitus statinių parametrus) prieš tai gavus regioninės architektūros tarybos

		rekomendaciją dėl objektų pripažinimo architektūriniu, urbanistiniu, valstybiniu ar viešojo intereso požiūriu reikšmingais;“ Šis reikalavimas taikomas visiems subjektams, tiek viešojo tiek privataus sektoriaus.
	Taip pat siūlome papildyti 13 straipsnio 2 dalį, įtraukiant į objektų sąrašą ir aukštybinius pastatus, atsižvelgiant į tokių objektų reikšmingą įtaką miestovaizdžiui.	Neatsižvelgta AĮ 13 straipsnio 2 dalį siūloma papildyti objektais, kuriems savivaldybės turi teisę, atsižvelgdamos į savo savivaldybės teritoriją ar jų dalių būdingus urbanistinių struktūrų ypatumus, architektūros objektų savitumus, nustatyti kriterijus objektams, kuriems privaloma organizuoti šiuos konkursus, t.y. „objektai pagal savivaldybės tarybos sprendimu patvirtintus kriterijus (paskirtį, aukštingumą, plotą, tūrį, kitus statinių parametrus) prieš tai gavus regioninės architektūros tarybos rekomendaciją.“ Siūloma savivaldybėms suteikti teisę pačioms nustatyti objektus, kuriems taikomi aukštingumo kriterijai, atsižvelgiant į vietos urbanistinę struktūrą ir plėtros poreikius. Tokio reguliavimo poreikis yra labiau būdingas didiesiems miestams, tačiau įstatymo nuostatos taikomos visoms savivaldybėms, todėl vienodų reikalavimų nustatymas ne visais atvejais būtų pagrįstas ir proporcingas.